

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1. Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«ԻՆՊՈ ԱՐՄԵՆԻԱ» Ապահովագրական ՓԲԸ (այսուհետ՝ Ընկերություն) հիմնվել է 1997թ. սեպտեմբերի 2-ին «Էֆես» ԱՓԲԸ անվանմամբ և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ապահովագրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Ընկերությունը գրանցվել է 02.09.1997թ. ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից՝ N0014 արտոնագրային համարով: 2003թ. դեկտեմբերին Ընկերությունը վերանվանվել է «ԻՆՊՈ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԱՓԲԸ: 28.03.2008թ. Ընկերությունը վերալիցենզավորվել է N0005 արտոնագրային համարով:

Ընկերությունը զբաղվում է ընդհանուր ապահովագրական գործունեությամբ՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում: Ընկերության կողմից կնքվող ապահովագրական պայմանագրերի հիմնական տեսակներն են՝ դժբախտ պատահարներից, առողջության, ցամաքային տրանսպորտի, փոխադրվող զույքի, հրդեհից և բնական աղետներից, ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության, ֆինանսական վնասների, ընդհանուր պատասխանատվության, արտասահման մեկնողներին աջակցության ապահովագրությունը: Բացի այդ Ընկերությունը իրականացնում է օդանավերի և ջրային փոխադրամիջոցների, ինչպես նաև դրանց օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն: 2010թ.-ից Ընկերությունը հանդիսանում է Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն իրականացնող բյուրոյի անդամ և 2010թ. հոկտեմբերից կնքում է ԱՊՊԱ պայմանագրեր:

Ընկերության գլխավոր գրասենյակը և 2 մասնաճյուղերը գտնվում են Երևանում: Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ 0010, ՀՀ, ք. Երևան, Հանրապետության 51,53 տարածք 47,48,50:

3. Հաշվետվությունների պատրաստման հիմքերը

3.1. Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների հորիզոնի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՍԿ):

3.2. Չափման հիմքերը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա՝ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները՝ պատմական արժեքով՝ բացառությամբ շինությունների, որոնք ներկայացվում են վերագնահատված գումարով:

3.3. Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Ընկերության գործառնական արժույթը դա այն հինական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Ընկերությունը: Ընկերության գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Ընկերության գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Ընկերության հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4. Վերադասակարգում և վերաներկայացում

Անհրաժեշտության դեպքում համադրելի թվերը ճշգրտվել են՝ ընթացիկ տարում ներկայացման փոփոխությունների հետ համադրելիությունն ապահովելու նպատակով:

3.5. Ընկերության կողմից նոր ստանդարտների ընդունում

2012թ. Ընկերությունն ընդունել է իր գործունեության համար համապատասխան և 2012թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանի համար կիրառելի նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի («ՀՀՄՍԽ») և ՀՀՄՍԽ-ի Հաշվետվությունների Մեկնաբանման Հանձնաժողովի («ՀՄՀ») կողմից: 2012թ ուժի մեջ մտած ստանդարտները և մեկնաբանությունները ազեցություն չեն ունեցել Ընկերության ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

3.6. Ընկերության կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Ընկերությունը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Ընկերության կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում: Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների համար կիրառելի նոր ստանդարտների, փոփոխություններն ու մեկնաբանությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացվում է ստորև: Թողարկվել են նաև այլ նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնք ըստ կանխատեսման էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության

Նոր ստանդարտներ, փոփոխություններ և գոյություն ունեցող ստանդարտների մեկնաբանություններ, որոնք դեռ ուժի մեջ չեն մտել

ՀՀՄՍ 32 (փոփոխություն) Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

ՀՀՄՍ 32-ի փոփոխությունները ներառում են կիրառման ուղեցույց ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցման համար ՀՀՄՍ 32-ի չափանիշների կիրառման ընթացքում անհամապատասխանությունների վերաբերյալ հետևյալ երկու բնագավառներում.

«Տվյալ պահին ունի հաշվանցման իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք» դրույթի իմաստը՝ փոփոխությունները պարզաբանում են, որ հաշվանցման իրավունքը պետք է իրավաբանորեն ամրագրված լինի կազմակերպության բնականոն գործունեության ընթացքում, կազմակերպության և բոլոր մնացած կողմերի անվճարունակության և սնանկացման դեպքում, և այդ իրավունքը պետք է առկա լինի բոլոր կողմերի համար:

Քանի որ գործնականում ՀՀՄՍ 32-ում առկա «միաժամանակյա մարման» մեկնաբանության գործնական կիրառման մեջ առկա էր բազմազանություն, ուստի ՀՀՄՍԽ-ն պարզաբանեց զուտ մարման սկզբունքը և ներառեց համախառն մարման համակարգի օրինակ՝ ՀՀՄՍ 32-ի զուտ մարման չափանիշին բավարարող բնութագրիչներով:

Փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2014թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և ենթակա են հետընթաց կիրառման:

ՖՀՄՍ 7 (փոփոխություն) Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Փոփոխությունը հավելում է ՖՀՄՍ 7-ի որակական և քանակական բացահայտումներ կապված ճանաչված ֆինանսական գործիքների զուտ և համախառն գումարների հետ, որոնք ա) հաշվանցվել են ֆինանսական վիճակի հաշվետվության մեջ, բ) ենթակա են կատարման հիմնական հաշվանցման պայմանավորվածության կամ նմանատիպ համաձայնագրերի ներքո, եթե նույնիսկ հաշվանցված չեն ֆինանսական վիճակի հաշվետվության մեջ:

Փոփոխությունները կիրառելի են 2013թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար և և ենթական են հետընթաց կիրառման:

ՖՀՄՍ 9 Ֆինանսական գործիքներ

ՀՀՄՍԽ-ն նպատակ ունի փոխարինել ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը», ամբողջապես: Փոխարինող ստանդարտը (ՖՀՄՍ 9) թողարկվում է փուլերով: Մինչ այսօր, լույս են տեսել ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ճանաչման, դասակարգման, չափման և ապաճանաչման գլուխները: Արժեզրկման մեթոդաբանության և հեջավորման հաշվառման հետ կապված գլուխները դեռ մշակման փուլում են:

ՀՀՄՍԽ-ն թողարկել է ՀՀՄՍ 9-ի փոփոխություն, որով ՀՀՄՍ-ի կիրառման պարտադիր ժամկետը հետաձգվել է 2013թ-ի հունվարի 1-ից մինչև 2015թ.-ի հունվարի 1-ը: Սա նշանակում է, որ ՀՀՄՍ 39-ի փոխարինման ծրագրի բոլոր փուլերը այժմ կունենան միևնույն պարտադիր կիրառման ժամկետը: Փոփոխությունները նաև ազատում են համեմատական ֆինանսական հաշվետվությունների վերաներկայացման պահանջից ՀՀՄՍ 9-ի կիրառման համար: Այս ազատումը նախկինում հասանելի էր միայն այն ընկերություններին, որոնք նախընտրում են կիրառել ՀՀՄՍ 9-ը մինչև 2012թ.: Այժմ կպահանջվեն նաև հավելյալ անցումային բացահայտումներ՝ ստանդարտի առաջին անգամ կիրառման ընկալման

Ղեկավարությունը դեռ պետք է գնահատի այս նոր ստանդարտի ազդեցությունը Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՀՀՄՍ 13 Իրական արժեքի չափումը

ՀՀՄՍ 13-ը չի ազդում նրա վրա, թե որ ակտիվները պետք է չափվեն իրական արժեքով, սակայն հստակեցնում է իրական արժեքի սահմանումը և տրամադրում է իրական արժեքի չափման վերաբերյալ ուղեցույց և ընդլայնված բացահայտումներ: Այն ուժի մեջ է մտել 2013թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան

ՀՀՄՍ 1 Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում

ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխությունները պահանջում են կազմակերպությանը այլ համապարփակ եկամուտներում ներկայացված տարրերը խմբավորել այնպիսի խմբերի, որոնք մնացած ՀՀՄՍ-ների համաձայն. ա) հետագայում չեն վերադասակարգվելու շահույթի կամ վնասի և բ) հետագայում վերադասակարգվելու են շահույթի կամ վնասի, երբ առաջանան որոշակի պայմաններ: Այն ուժի մեջ է մտել 2012թ. հուլիսի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Ընկերության ղեկավարությունը ընդունում է, որ սա կարող է փոխել այլ համապարփակ եկամուտների տարրերի ընթացիկ ներկայացումը, սակայն չի ազդի դրանց չափման և ճանաչման վրա:

Տարեկան բարեփոխումներ 2009-2011թթ.

2009-2011թթ-ի բարեփոխումները ուժի մեջ են մտել 2013թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, թեև հնարավոր է նաև դրանց վաղ կիրառումը:

Ստորև ներկայացված է խնդիրներին ուղղված հակիրճ նկարագրությունը:

ՀՀՄՍ 1 Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում

Փոփոխությունը տալիս է պարզաբանում համեմատական տեղեկատվության պահանջների վերաբերյալ, երբ կազմակերպությունը տրամադրում է ֆինանսական վիճակի մասին երրորդ հաշվետվությունը ելնելով ՀՀՄՍ 8-ի պահանջներից, կամ ըստ իր կամքի:

Հետևյալ խնդիրներն ուղղված են ֆինանսական վիճակի վերաբերյալ հաշվետվությանը

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության սկզբնական մնացորդների համար համեմատական տեղեկատվությունը պահանջվում է, երբ կազմակերպությունը փոխում է հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը, կամ կատարում է հետընթաց վերահաշվարկներ կամ վերադասակարգումներ, համապատասխան ՀՀՄՍ 8-ի, և

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության սկզբնական մնացորդների համապատասխան ամսաթիվը հանդիսանում է նախորդ ժամանակաշրջանի սկիզբը: Այլևս չկա պահանջ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության սկզբնական մնացորդներին վերաբերվող ծանոթագրությունները ներկայացնելու վերաբերյալ:

Փոփոխությունը նաև հստակեցնում է խնդիրներ նվազագույն պահանջներից դուրս համեմատական տեղեկատվության վերաբերյալ, մասնավորապես.

պարզաբանում է թե արդյոք կազմակերպությունից պետք է պահանջել ներկայացնել ամբողջական ֆինանսական հաշվետվության փաթեթը, երբ այն տրամադրում է նվազագույն համեմատական տեղեկատվության պահանջներից դուրս ֆինանսական հաշվետվություններ (օրինակ՝ հավելյալ համեմատական տեղեկատվություն),

բացատրում է, որ ֆինանսական հաշվետվության հավելյալ տեղեկատվությունը պարտադիր չէ ներկայացնել ամբողջական ֆինանսական հաշվետվության փաթեթի ձևով նվազագույն պահանջներից դուրս ժամանակաշրջանների համար: Ներկայացված յուրաքանչյուր հավելյալ տեղեկատվություն այնուամենայնիվ պետք է ներկայացվի ՀՀՄՍ-ների համաձայն և կազմակերպությունը պետք է ներկայացնի համեմատական տեղեկատվությունը կից

ՀՀՄՍ 16 Հիմնական միջոցներ

Փոփոխությունն ուղղված է սպասարկող սարքավորումների դասակարգմանը: Այն պարզաբանում է, որ խոշոր պահեստամասերը, ռեզերվային սարքավորումները և սպասարկող սարքավորումները պետք է դասակարգվեն, որպես հիմնական միջոց, երբ դրանք համապատասխանում են հիմնական միջոց սահմանմանը ՀՀՄՍ 16-ի համաձայն, իսկ հակառակ դեպքում ճանաչվում են որպես պաշար:

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1. Ապահովագրության պայմանագրեր

Ապահովագրության պայմանագիր է համարվում այն պայմանագիրը, համաձայն որի կողմերից մեկը (ապահովագրողը) պայմանագրի մյուս կողմից (ապահովադրից) իր վրա է վերցնում նշանակալի ապահովագրական ռիսկ՝ համաձայնվելով հատուցել ապահովադրին, եթե սահմանված անորոշ ապագա դեպքը (ապահովագրական պատահար) բացասաբար ազդի ապահովադրի վրա: Ապահովագրական ռիսկը նշանակալի է այն և միայն այն դեպքում, եթե ապահովագրական պատահարը ցանկացած սցենարի (ընթացքի) դեպքում կարող էր ապահովագրողի կողմից նշանակալի լրացուցիչ հատուցումների վճարման պատճառ դառնալ, բացառությամբ այն սցենարների, որոնք չունեն կոմերցիոն բովանդակություն (այսինքն՝ գործարքի տնտեսական կողմի վրա նշմարելի ազդեցություն չունեն): Վերը նշված լրացուցիչ հատուցումները վերաբերում են այն գումարներին, որոնք գերազանցում են ապահովագրական պատահարի տեղի չունենալու դեպքում վճարվելիք գումարները:

Ապահովագրության պայմանագրերը կարող են նաև փոխանցել ֆինանսական ռիսկ: Ֆինանսական ռիսկը ստորև նշվածներից մեկի կամ մի քանիսի հնարավոր ապագա փոփոխության ռիսկն է՝ սահմանված տոկոսադույք, ֆինանսական գործիքի գին, ապրանքի գին, արտարժույթի փոխարժեք, գների կամ դրույքների ինդեքս, վարկունակություն կամ վարկային ինդեքս կամ այլ փոփոխական՝ պայմանով, որ ոչ ֆինանսական փոփոխականի դեպքում այդ փոփոխականը հատուկ չէ պայմանագրի կողմերից մեկին:

Պայմանագիրը, որը բավարարում է ապահովագրության պայմանագրի սահմանմանը, մնում է որպես ապահովագրության պայմանագիր մինչև իր ժամկետի վերջը, նույնիսկ եթե ապահովագրության ռիսկը զգալիորեն կրճատվում է այդ ժամանակաշրջանի համար, մինչև բոլոր իրավունքները և պարտականությունները մարվում են, կամ դրանք գործողության ժամկետը լրանում է:

Ճանաչում և չափում

Համախառն ապահովագրավճարներ

Համախառն ապահովագրավճարներն ընդգրկում են պայմանագրով նախատեսված ամբողջ ժամանակաշրջանի համար ընդհանուր ստացվելիք ապահովագրավճարները և ճանաչվում են պոլիսի ուժի մեջ մտնելու օրվանից:

Համախառն ապահովագրավճարները ընդգրկում են միջնորդներին վճարվելիք միջնորդավճարները, և չեն ներառում ապահովագրավճարների գծով հարկերը և այլ պարտադիր վճարները:

Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստ

Չվաստակած ապահովագրավճարները տարվա ընթացքում գրանցված ապահովագրավճարների այն մասն են, որոնք վերաբերում են հաշվեկշռի ամսաթվից հետո ռիսկային ժամանակաշրջաններին: Հետագա ժամանակաշրջաններին վերագրվող համամասնությունը հետաձգվում է, որպես չվաստակված ապահովագրավճարների պահուստ:

Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարներ

Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարները ընդգրկում են պայմանագրով նախատեսված ծածկույթի ամբողջ ժամանակաշրջանի համար ընդհանուր վճարվելիք ապահովագրավճարները և ճանաչվում են պոլիսի ուժի մեջ մտնելու օրվանից:

Չվաստակած վերաապահովագրավճարները տարվա ընթացքում գրանցված վերաապահովագրավճարների այն մասն են, որոնք վերաբերվում են հաշվեկշռի ամսաթվից հետո ռիսկային ժամանակաշրջաններին: Հետագա ժամանակաշրջաններին վերագրվող համամասնությունը հետաձգվում է՝ որպես չվաստակված ապահովագրավճարների համախառն պահուստում վերաապահովագրողների մասի փոփոխություն:

Համախառն հատուցումներ

Համախառն հատուցումները բաղկացած են ապահովադիրներին վճարված հատուցումներից, ապահովագրության պայմանագրերից բխող պարտավորությունների գնահատականների փոփոխություններից, կարգավորման ներքին և արտաքին ծախսերից: Հատուցումները ճանաչվում են դրանց ներկայացման պահին:

Համախառն հատուցումներում վերաապահովագրողների մասը

Հատուցումներում վերաապահովագրողների մասը ճանաչվում են այն ժամանակ, երբ դրանց գծով համախառն ապահովագրական հատուցումը ճանաչվում է համապատասխան պայմանագրի պայմանների համաձայն:

Վերաապահովագրության միջնորդավճարներից եկամուտ

Ստացված կամ ստացվելիք վերաապահովագրության միջնորդավճարները, որոնք չեն պահանջում Ընկերությունից հավելյալ ծառայությունների մատուցում, Ընկերության կողմից ճանաչվում են որպես եկամուտ համապատասխան պոլիսների ուժի մեջ մտնելու կամ վերակնքման պահին: Այնուամենայնիվ, եթե հավանական է, որ Ընկերությունից կպահանջվի հետագա ծառայությունների մատուցում, ապա միջնորդավճարը, կամ դրա մի մասը, հետաձգվում է և ճանաչվում որպես եկամուտ այն ժամանակաշրջանի համար, որի ընթացքում մատուցվում են ծառայությունները:

Ձեռքբերման ծախսեր

Ընդհանուր ապահովագրության պայմանագրերի ձեռքբերման ծախսերը ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանի համար, երբ դրանք տեղի են ունեցել: Ձեռքբերման ծախսերն ընդգրկում են ուղղակի ծախսեր, ինչպիսիք են օրինակ միջնորդավճարները և բժշկական վճարները: Ձեռքբերման ծախսերի մի մասը հետաձգվում է հետագա հաշվապահական ժամանակաշրջանների համար այդ հետագա ժամանակաշրջաններ հետաձգված ապահովագրավճարներին համապատասխանելու համար: Ձեռքբերման ծախսերի հետաձգումը հաշվարկվում է՝ յուրաքանչյուր պայմանագրի գծով ձեռքբերման ծախսի վրա կիրառելով չվաստակած ապահովագրավճարների և գրանցված ապահովագրավճարների հարաբերակցությունը:

Ապահովագրական պարտավորություններ

Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորությունները ճանաչվում են այն ժամանակ, երբ պայմանագրերը ուժի մեջ են մտնում: Այս պարտավորությունները հայտնի են որպես չկարգավորված պահանջների պահուստ, որը հիմնված է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ տեղի ունեցած, բայց դեռևս չվճարված պահանջների գծով գնահատված վերջնական ծախսումների վրա, անկախ նրանից ներկայացված են, թե՛ ոչ, ինչպես նաև համապատասխան պահանջների գծով կարգավորման ծախսերի վրա, հանած ակնկալվող սուբրոգացիոն և այլ վերականգնումները: Որոշ պահանջների ծանուցման կամ կարգավորման առումով կարող են լինեն հետաձգումներ, հետևաբար այս պահանջների վերջնական արժեքը չի կարող հստակորեն որոշվել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Պարտավորությունը հաշվարկվում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ օգտագործելով ստանդարտ ակտուարական պահանջների կանխատեսման մեթոդները, որոնք հիմնվում են էմպիրիկ տվյալների և ընթացիկ ենթադրությունների վրա, որոնք կարող են ներառել բացասական շեղման մարժա: Պարտավորությունը չի զեղչվում փողի ժամանակային արժեքով: Հավասարակշռման և աղետների պահուստ չի ճանաչվում: Պարտավորություններն ապաճանաչվում են, երբ պայմանագրային պարտավորությունները կատարվում են կամ երբ այն դադարում է:

Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստը իրենից ներկայացնում է ապահովագրավճարների այն մասը, որը ակնկալվում է ստացվել հետագա ժամանակաշրջանների ընթացքում:

Սովորաբար պահուստը նվազեցվում է պայմանագրի ժամկետի ընթացքում և ճանաչվում է որպես ապահովագրավճարներից եկամուտ:

Ընկերությունը յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտին գնահատում է, թե արդյոք իր կողմից ճանաչված ապահովագրության պարտավորությունները համարժեք են՝ օգտագործելով իր ապահովագրության պայմանագրերի ներքո ապագա դրամական միջոցների հոսքերի ընթացիկ գնահատումները: Եթե այդ գնահատումը ցույց է տալիս, որ իր ապահովագրական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը (հանած դրանց հետ կապված՝ ձեռքբերման հետաձգված ծախսումները) համարժեք չեն գնահատված՝ ապագա դրամական միջոցների հոսքերի հետ համեմատած, ապա ամբողջ պակասուրդը պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում:

Վերաապահովագրություն

Ընկերությունը փոխանցում է ապահովագրական ռիսկը իր սովորական գործունեության ընթացքում՝ բոլոր դասերի գծով: Վերաապահովագրության գծով ակտիվները ներկայացնում են վերաապահովագրող ընկերություններից ստացվելիք գումարները:

Վերաապահովագրության գծով ակտիվները վերանայվում են արժեզրկման համար յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ կամ ավելի հաճախ, երբ հաշվետու տարվա ընթացքում առաջանում է արժեզրկման հայտանիշ: Արժեզրկումն առաջանում է այն ժամանակ, երբ կա օբյեկտիվ վկայություն, որ վերաապահովագրական ակտիվի ճանաչումից հետո Ընկերությունը կարող է չստանալ բոլոր ստացվելիք գումարները, որոնք պետք է վճարվեն համապատասխան պայմանագրի պայմանների համաձայն և այդ իրադարձությունն ունի արժանահավատորեն չափելի ազդեցություն այն գումարների վրա, որոնք Ընկերությունը ստանալու է վերաապահովագրողից: Արժեզրկման կորուստը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վերաապահովագրության ձեռքբերման գծով օգուտը կամ վնասը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ձեռքբերման օրվա դրությամբ և չեն անորոշագացվում: Վերաապահովագրության համաձայնագրերը չեն ազատում Ընկերությանը ապահովադիրների նկատմամբ իր Վերաապահովագրության գծով պարտավորություններ են հանդիսանում վերաապահովագրող ընկերություններին վճարվելիք գումարները: Վճարվելիք գումարները գնահատվում են համապատասխան վերաապահովագրության պայմանագրերի համաձայն: Ապահովագրավճարները և պահանջները ներկայացվում են համախառն հիմքով ստանձնած և փոխանցված վերաապահովագրության համար:

Վերաապահովագրության գծով ակտիվները և պարտավորությունները ապաճանաչվում են, երբ պայմանագրային իրավունքները կատարվում են, կամ, երբ պայմանագիրը փոխանցվում է այլ կողմի:

Ապահովագրության գծով դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքեր

Ապահովագրության գծով դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերը հաշվառումը նույնն է, ինչ ֆինանսական գործիքներինը, ինչպես նկարագրված է 4.7, 4.8 և 4.9 ծանոթագրություններում:

4.2. Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Ապահովագրության պայմանագրերին չվերաբերող եկամուտների և ծախսերի ճանաչման չափանիշները ներկայացված են ստորև:

Ներդրումային եկամուտ

Ներդրումային եկամուտը բաղկացած է շահաբաժիններից, տոկոսային եկամուտից, պարտքային արժեթղթերի և այլ վարկերի և դեբիտորական պարտքերի անորոշագացված արժեքի փոփոխություններից:

Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում հաշվեգրմանը զուգահեռ և հաշվարկվում է՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Շահաբաժիններից եկամուտը ճանաչվում է, երբ հաստատվում է Ընկերության կողմից գումարը ստանալու իրավունքը:

Ներդրումներից զուտ օգուտ կամ վնաս

Ներդրումներից զուտ օգուտը կամ վնասը, որը հաշվառվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ներառում է ֆինանսական ակտիվներից և ներդրումային գույքից օգուտը կամ վնասը: Ներդրումների վաճառքից օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է որպես զուտ վաճառքի և սկզբնական կամ անորոշագացված արժեքի տարբերություն և ճանաչվում է վաճառքի գործառնության պահին:

Ջուտ առևտրային եկամուտ

Ջուտ առևտրային եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժույթային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը: Ջուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտը կամ ծախսը:

Ֆինանսական ծախս

Վճարված տոկոսագումարը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում հաշվեգրմանը զուգահեռ և հաշվարկվում է օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Հաշվեգրված տոկոսագումարը ներառվում է տոկոսային ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքում:

4.3. Արտարժույթի փոխարկում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով՝ կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված վաճառքի համար մատչելի դրամային արժեթղթերի իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերությունների միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամուտում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալի վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ տողում:

Ընկերության կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	30 սեպտեմբերի 2013	30 սեպտեմբերի 2012
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	405.29	406.25
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	546.82	525.73

4.4. Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են այլ համապարփակ եկամտում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամտում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչև համապատասխան հարկային վճարումները, ապա հարկվող շահույթը կամ կորուստը հիմնվում են մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ դիրք հարկային օրենսդրությունն արտածելու և հարկային հաշվարկները վերանայելու համար: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես հաջորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գույքի ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ առաջանում են նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր, ասոցիացված կամ համատեղ կազմակերպություններում ներդրումներից, բացի այն դեպքերից, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները կառավարվում են մայր կազմակերպության կողմից, և հավանական է, որ դրանք մոտ ապագայում չեն իրացվի:

ՀՀ-ում Ընկերություններն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ ծախսերում:

4.5. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ընդգրկում են կանխիկ դրամը և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջները, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.6. Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունն օգտագործում է բանկերում բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.7. Ֆինանսական գործիքներ

Ընկերությունը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են իրական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառյալ նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Ընկերության կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. դեբիտորական պարտքեր, ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Ընկերության ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա՝ հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ընկերությունը սահմանում է իր ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը սկզբնական ճանաչումից հետո և անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում կատարում է վերազնահատում յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

Դեբիտորական պարտքեր

Դեբիտորական պարտքերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Այնուհետև դեբիտորական պարտքերը չափվում են ամորտիզացված արժեքով: Դեբիտորական պարտքերի գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ներդրումներ

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Ընկերությունը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած շահույթն ու վնասը վերագրվում է այլ համապարփակ եկամտին, մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված շահույթը կամ վնասը վերաձևակերպվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Անեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Ընկերությունն իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսայի փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով արժեզրկումից կորուստները:

4.8. Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Ընկերությունը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են պարտքային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում, արժեզրկումից կորուստը նվազում է և այդ նվազեցումը կարող է օբյեկտիվորեն կապվել արժեզրկման ճանաչումից հետո առաջացող որևէ իրադարձության հետ, ապա նախկինում ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է: Արժեզրկումից կորստի որևէ հետագա հակադարձում ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում, այն դեպքում, երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է հակադարձման ամսաթվով իր հակադարձված արժեքին:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Երբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեզրկվում է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարումների և ամորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեզրկումից գումարների, այլ համապարփակ եկամտից վերաձևակերպվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին

Վաճառքի համար նատչելի կապիտալի գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի կատարվում: Վաճառքի համար նատչելի պարտքային գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական արժեքի բարձրացումը օբյեկտիվորեն կարելի է համարել հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կորուստը համապարփակ ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո:

4.9. Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,
- Ընկերությունը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն անողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,
- և Ընկերությունը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Ընկերությունը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցում ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը հաշվառվում է Ընկերության շարունակվող մասնակցության համապատասխան ֆինանսական ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև, ապա այդպիսի մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ ակտիվի հաշվեկշռային արժեք կամ Ընկերության կողմից փոխհատուցվելիք առավելագույն գումար:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի դուրսգրված վաճառքի և/կամ գնման օպցիոնի ձև (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Ընկերությունը կարող է հետ գնել փոխանցվող ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված դուրսգրված վաճառքի օպցիոնի (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցվող ակտիվի իրական արժեքը կամ օպցիոնի կատարման գինը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի և փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարտքի ապաճանաչմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.9.1 Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր

Հետգնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում:

Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպո») չեն ճանաչվում հաշվապահական հաշվեկշռում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

4.10. Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ, բացառությամբ Ընկերության շենքի, որը ներկայացված է իրական արժեքի և կուտակված մաշվածությամբ տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը: Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը`

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	20	5
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	5	20
Տրանսպորտային միջոցներ	5	20
Այլ հիմնական միջոցներ	5	20

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Ընկերությունը հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքում ճանաչում է կապիտալ բնույթի ծախսումները, երբ այդ ծախսումները կատարվում են, և եթե բավարարվում են ճանաչման չափանիշները: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է արժեզրկված ակտիվների իրական արժեքում փոփոխություններից: Այն դեպքում, երբ նշանակալի շեղում կա վերագնահատված ակտիվների իրական արժեքի և նրանց մնացորդային արժեքների միջև, ապա անցկացվում է հետագա վերագնահատում: Վերագնահատումը կատարվում է հիմնական միջոցների ողջ դասի համար:

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է այլ համապարփակ եկամտում՝ հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը: այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված վերագնահատումից աճը:

Վերագնահատված գումարով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման դեպքում, իրացված հիմնական միջոցների համապատասխան դասի վերագնահատման պահուստում վերագրված գումարը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

4.11. Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից և ապահովագրական պորտֆելի ձեռքբերման գծով ոչ նյութական ակտիվից:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 10 տարվա ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում: Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

Համաձայն ՖՀՄՍ 4 «Ապահովագրության պայմանագրեր» պահանջների Ընկերությունը տարվա ընթացքում ձեռքբերված ապահովագրական պորտֆելի գծով կիրառել է տարանջատված ներկայացում, որի դեպքում ձեռք բերված ապահովագրության պայմանագրերի իրական արժեքը բաժանվում է երկու բաղադրիչների՝

ա) պարտավորություն, որը չափվում է ապահովագրողի կողմից թողարկվող ապահովագրության պայմանագրերի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությանը համապատասխան.

բ) ոչ նյութական ակտիվ, որն իրենից ներկայացնում է՝ (i) ձեռք բերված պայմանագրային ապահովագրական իրավունքների և ստանձնած ապահովագրական պարտավորությունների իրական արժեքի, և (ii) «ա» կետում նկարագրված գումարի միջև տարբերությունը: Այդ ակտիվի հետագա չափումը համապատասխանում է դրա հետ կապված ապահովագրական պարտավորության չափմանը:

4.12. Վարձակալություն

Գործառնական վարձակալություն – Ընկերությունը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

4.12.1. Ներգրված միջոցներ

Ներգրված միջոցները, որոնք ներառում են բանկերից ստացված վարկերը, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրված միջոցները հաշվառվում են անորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ անորտիզացիայի Փոխառության ծախսումները, որոնք անմիջականորեն կապված են որակավորվող ակտիվի ձեռքբերման, կառուցման կամ արտադրության հետ, ներառվում են այդ ակտիվի արժեքում, համաձայն ՀՀՄՍ 23 «Փոխառության ծախսումներ» պահանջների:

4.13. Կենսաթոշակներ

Ընկերությունում, աշխատակիցների աշխատավարձի հիման վրա հաշվարկված որոշակի տոկոսը Հայաստանի Հանրապետության պետական կենսաթոշակային համակարգին փոխանցելուց բացի, այլ հատուկ կենսաթոշակային հիմնադրամ չի ձևավորվում:

4.14. Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Ընկերությունն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

4.15. Բաժնետիրական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Գնված սեփական բաժնետոմսեր

Երբ Ընկերությունը գնում է Ընկերության բաժնետոմսերը, սեփական կապիտալը նվազեցվում է վճարված գումարի չափով, ներառյալ գործառնությանը բնորոշ բոլոր ծախսերը՝ նվազեցված հարկերով, մինչև գործարքի չեղյալ համարվելը կամ վերաթողարկումը: Երբ գնված բաժնետոմսերը վաճառվում են երրորդ կողմին կամ վերաթողարկվում են, ստացված գումարները ներառվում են կապիտալում: Գնված բաժնետոմսերը հաշվառվում են միջին կշռված

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Մինչև հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթիվը հայտարարված կամ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, բայց մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

4.16. Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

5. Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Ընկերության ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնված պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություններ

Ապահովագրության պայմանագրերի համար գնահատումները պետք է կատարվեն ինչպես հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ ներկայացված ակնկալվող պահանջների վերջնական արժեքի համար, այնպես էլ այն ակնկալվող պահանջների արժեքի համար, որոնք տեղի են ունեցել, սակայն դեռևս չեն ներկայացվել հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ (ՏԶՊՊ): Պահանջների վերջնական արժեքը հստակորեն որոշելու համար կարող է զգալի ժամանակ պահանջվել և որոշ պայմանագրերի դեպքում, տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջները կազմում են հաշվեկշռի պարտավորությունների մեծ մասը:

Այս գնահատումների հիմքում ընկած հիմնական ենթադրությունը կայանում է նրանում, որ Ընկերության անցյալ պահանջները կարող են օգտագործվել պահանջների հետագա զարգացումը և, հետևաբար նաև, պահանջների վերջնական արժեքը կանխատեսելու համար: Որպես այդպիսին, այս մեթոդներն արտացոլում են վճարված և տեղի ունեցած վնասները, յուրաքանչյուր պահանջի գծով միջին ծախսերը, նախորդ տարիներում հետազոտված պահանջների քանակը և ակնկալվող վնասաբերության ցուցանիշները: Պահանջների պատմական զարգացումը հիմնականում վերլուծվում է տվյալ տարվա համար, սակայն կարող է նաև վերլուծվել աշխարհագրական տարածքից ելնելով, ինչպես նաև ըստ նշանակալի ապահովագրական դասերի: Հիմնական դժվարությունը կայանում է նրանում, որ Հայաստանի ապահովագրական շուկան համեմատաբար նոր է և անկայուն, այդուամենայնիվ, գրեթե անհնար է կատարել ապագա գնահատումներ՝ հիմնվելով պատմական տվյալների վրա:

Ընկերությունը գնահատում է ներկայացված պահանջները «դեպք-առ-դեպք» մեթոդով, բացառությամբ ապահովագրության այն դասերի, որտեղ պահանջների՝ հաշվետու ամսվա և դրան նախորդող տասնմեկ ամիսների միջին ամսական քանակը հիսուն և ավելի է, և պահանջների հատուցումների չափերն այդ ամիսների ընթացքում էականորեն չեն տատանվել: Նման դասերի համար օգտագործվում է «միավոր պահանջի հատուցման միջին չափի» գնահատում: ՏԶՊՊ-ն գնահատվում է՝ օգտագործելով վիճակագրական մեթոդներ, որոնք հիմնվում են անցյալ

Դերիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից պահուստներ

Ընկերությունը գնահատում է խնդրահարույց դերիտորական պարտքերը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է արժեզրկման պահուստ ձևավորել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Մասնավորապես, ղեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբերվել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Նշանակալի դեբիտորական պարտքերի համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, Ընկերությունը նաև ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ այն ռիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Սա հաշվի է առնում այնպիսի գործոնների ազդեցությունը, ինչպիսիք են վատթարացումը երկրի և արդյունաբերության ռիսկում և տեխնոլոգիական հնացումը, ինչպես նաև բացահայտված կառուցվածքային թերությունները կամ

Ներդրումային արժեթղթերի դասակարգում

Ընկերության ներդրումային արժեթղթերը ներառում են պետական պարտատոմսեր: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Ընկերությունը դասակարգում է արժեթղթերը որպես վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքի ճշգրտումն իրականացվում է այլ համապարփակ եկամտում:

Փոխկապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Ընկերությունն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ փոխկապակցված կողմերի հետ: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Ընկերությունը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա:

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես 30 ծանոթագրությունը:

6. Հիմնական միջոցներ

Հազար ՀՀ դրամ	Շենքեր	Համակարգ-չային տեխնիկա և կապի միջոցներ	Փոխադրամիջոցներ	Գրասենյակային սարքավորումներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
ՎԵՐԱԳՆԱԿՏՎԱԾ ԱՐԺԵՔ						
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	64,200	73,395	49,731	96,001	1,372	284,699
Վերազնահատում	-	-	-	-	-	-
Վերազնահատման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	-	-	-	-	-	-
Ավելացում	772,737	96,728	6,501	48,494	12,395	936,855
Օտարում	-	-	-	-	-	-
Վերադասակարգում	-	-	-	-	-	-
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	836,937	170,123	56,232	144,495	13,767	1,221,554
Վերազնահատում	-	-	-	-	-	-
Վերազնահատման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	-	-	-	-	-	-
Ավելացում	236,363	128,372	56,034	50,317	2,975	474,061
Օտարում	-	-	-	-	(3,103)	(3,103)
Վերադասակարգում	-	-	-	-	-	-
2013թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	1,073,300	298,495	112,266	194,812	13,639	1,692,512
ԿՈՒՏԱԿՎԱԾ ՄԱՇՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ						
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	45,599	19,558	28,725	946	94,828
Հատկացումներ	3,210	29,425	8,561	25,316	299	66,811
Վերազնահատման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	-	-	-	-	-	-
Օտարում	-	-	-	-	-	-
Վերադասակարգում	-	-	-	-	-	-
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,210	75,024	28,119	54,041	1,245	161,639
Հատկացումներ	7,451	26,793	9,871	26,789	588	71,492
Վերազնահատման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	-	-	-	-	-	-
Օտարում	-	-	-	-	(92)	(92)
Վերադասակարգում	-	-	-	-	-	-
2013թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	10,661	101,817	37,990	80,830	1,741	233,039
ՀԱՇՎԵԿՆՈՒՅԻՆ ԱՐԺԵՔ						
2013թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	1,062,639	196,678	74,276	113,982	11,898	1,459,473
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	833,727	95,099	28,113	90,454	12,522	1,059,915

Ակտիվների վերազնահատում

Ընկերության շենքի վերջին վերազնահատումը կատարվել է 30.12.2011թ. «ԱԳ-Բորսա» ՍՊԸ անկախ գնահատողների կողմից՝ կիրառելով համեմատական, ծախսային և եկամտային մեթոդները, որի արդյունքում առաջացել է վերազնահատումից օգուտ 1,880 հազար դրամ գումարով: Իրական արժեքով շենքի գնահատման համար Ղեկավարությունը հիմք է ընդունում անկախ գնահատողների կողմից ներկայացված արդյունքները:

Եթե շենքերը ներկայացվեին սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ, հաշվեկշռային արժեքը 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կկազմեր 15,428 հազար դրամ (2011թ. 17,317 հազար դրամ):

Ընկերության ղեկավարության գնահատմամբ 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ անշարժ գույքի շուկայական արժեքի զգալի աճ կամ նվազում չի նկատվել անցյալ տարվա նույն ամսաթվի համեմատ, հետևաբար շենքերի վերազնահատում չի կատարվել:

Անավարտ շինարարություն

2012թ. օգոստոս ամսին Ընկերությունը ձեռք է բերել վարչական շենք 731,699 հազար դրամ գումարով, որը 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գտնվում էր անավարտ վիճակում, ընդհանուր 728.6 քմ տարածքով: Ակտիվի արժեքին արդեն իսկ կապիտալացվել էր 21,385 հազար դրամ վերանորոգման և այլ աշխատանքների վերաբերող ծախսեր, ինչպես նաև 19,923 հազար դրամ փոխառության ծախսումներ:

2013թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ աշխատանքները ավարտված են և ընկերության գլխամասային գրասենյակի տարածքը հանձնված է շահագործման:

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2013թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 95,108 հազար դրամ (2012թ. 94,848 հազար դրամ):

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ
2013թ.-ի սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ընկերությունը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցներ:

7. Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	Համակարգչային ծրագրեր, լիցենզիաներ	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
ՍԿՁԲՆԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ			
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	9,940	-	9,940
Ավելացում	61,414	648,145	709,559
Օտարում	-	-	-
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	71,354	648,145	719,499
Ավելացում	35,510	2,019	37,529
Օտարում	-	-	-
2013թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	106,864	650,164	757,028
ԱՍՈՐՏԻՉԱՑԻԱ			
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,155	-	3,155
Մասհանումներ	4,050	175,297	179,347
Օտարում	-	-	-
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,205	175,297	182,502
Մասհանումներ	9,824	324,140	333,963
Օտարում	-	-	-
2013թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	17,029	499,437	516,465
ՀԱՇՎԵԿՇՈՒՅԻՆ ԱՐԺԵՔ			
2013թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	89,836	150,727	240,563
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	64,149	472,848	536,997

2013թ.-ի սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ընկերությունը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա ոչ նյութական ակտիվներ:

2012թ.-ին ընկերությունը ձեռք է բերել «Կասկադ Ինչուրանս» ԱՓԲԸ ապահովագրական պորտֆել, որի արդյունքում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ընկերությունը ճանաչել է ոչ նյութական ակտիվ, որն իրենից ներկայացնում է ընկերության կողմից ձեռքբերված ակտիվի իրական արժեքի և վճարված փոխհատուցման դրական տարբերություն:

8. Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	2013 սեպտեմբերի 30	2012 դեկտեմբերի 31
Կանխվճարներ և այլ դեբիտորներ	386,272	260,210
Կասկածելի դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստ	(191)	(1,055)
	386,081	259,155
Հաշվարկներ աշխատակիցների հետ	137	5,879
ԱՊՊԱ կտրոններ	6,825	4,335
Այլ	5,172	5,829
Ընդամենը այլ ակտիվներ	398,215	275,198

Այլ ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստների պահուստի շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	305
Տարվա ծախս	4,322
Դուրսգրում	(3,572)
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,055
Տարվա ծախս	(145)
Դուրսգրում	(719)

2013թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ

191

9. Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է տվյալ ժամանակաշրջանի համար հետաձգված ձեռքբերման ծախսերի շարժը.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	231,115
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր	1,589,817
Ծախսի ճանաչում	(1,289,893)
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	531,039
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր	869,706
Ծախսի ճանաչում	(960,610)
2013թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	440,135

10. Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր

Հազար ՀՀ դրամ	2013 սեպտեմբերի 30	2012 դեկտեմբերի 31
Պահանջներ ապահովադիրների նկատմամբ	1,241,813	636,137
Պահանջներ վերաապահովագրողների նկատմամբ	52,802	46,453
Պահանջներ համաապահովագրողների նկատմամբ	-	-
Պահանջներ միջնորդների նկատմամբ	642,277	250,372
Սուբորգացիա	26,107	18,106
Այլ ապահովագրական դեբիտորական պարտքեր	45,361	73,000
Արժեզրկումից պահուստ	(32,678)	(33,954)
Ընդամենը ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	1,975,682	990,114

Այլ ապահովագրական դեբիտորական պարտքերը ներառում են «Կասկադ Ինշուրանս» ԱՓԲԸ ստացվելիք զուևարները ապահովագրական պորտֆելի ձեռքբերման արդյունքում:

Տարվա ընթացքում արժեզրկումից պահուստի շարժը ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքերի գծով հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	11,400
Տարվա ծախս	27,183
Դուրս գրում	(57,454)
Վերադարձ	52,825
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	33,954
Տարվա ծախս	27,740
Դուրս գրում	(73,849)
Վերադարձ	44,833
2013թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	32,678

11. Այլ անձանց տրամադրված փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2013 սեպտեմբերի 30	2012 դեկտեմբերի 31
Փոխառություններ ֆիզիկական անձանց	5,482	5,794
Փոխառություններ իրավաբանական անձանց	-	-
Կասկածելի փոխառությունների գծով պահուստ	(415)	-
Ընդամենը այլ անձանց տրամադրված փոխառություններ	5,067	5,794

Այլ անձանց տրամադրված փոխառությունների գծով արժեզրկման կորուստների պահուստի շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-
Տարվա ծախս	-
Դուրսգրում	-
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-
Տարվա ծախս	415
Դուրսգրում	-
2013թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	415

12. Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2013 սեպտեմբերի 30	2012 դեկտեմբերի 31
Ավանդներ	1,055,915	1,455,870
Փոխառություններ ֆինանսական կազմակերպություններին	171,826	222,807
Ընդամենը պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,227,741	1,678,677

2013թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այլ ֆինանսական կազմակերպություններում ավանդները՝ 859,951 հազար դրամ գումարով (81%) կենտրոնացված են 5 բանկերում (2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 995,665 հազար դրամ (68%) կենտրոնացված 5 բանկերում):

2013թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ 20,000 հազար դրամ գումարով ավանդները գրավադրված են Ընկերության ներգրավված միջոցների դիմաց (2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 58,723 հազար դրամ):

2013թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ 17,694 հազար դրամ գումարով ավանդի վրա դրված է արգելանք ԴԱՀԿ կողմից՝ Ընկերության դեմ ներկայացված հայցի գծով դատարանի կայացված որոշման համաձայն (2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 58,170 հազար դրամ):

13. Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ

Հազար ՀՀ դրամ	2013 սեպտեմբերի 30	2012 դեկտեմբերի 31
Գնանշվող ներդրումներ		
Բաժնեմասային արժեթղթեր	-	-
Չգնանշվող ներդրումներ		
ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	839,938	1,608,764
Ոչ պետական պարտատոմսեր	184,760	97,321
	1,024,698	1,706,085
Ընդամենը ներդրումներ	1,024,698	1,706,085

Բոլոր պարտքային արժեթղթերն ունեն հաստատուն տոկոսներ:

Չգնանշված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերի իրական արժեքը չափվում է՝ կիրառելով գնահատման մեխանիզմ, որն օգտագործում է ներկա շուկայական դրույքները՝ ապագա դրամական հոսքերը զեղչելու համար:

Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերն ըստ արդյունավետ տոկոսադրույքների և ժամկետների ներառում են.

Հազար ՀՀ դրամ	2013 սեպտեմբերի 30 %	Ժամկետ	2012 դեկտեմբերի 31 %	Ժամկետ
ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	13.62%-15.04%	2014-2028	13.62%-15.04%	2014-2028
Ոչ պետական պարտատոմսեր	10.1-12%	2013-2014	10.1-12%	2013-2014

Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը 3,302,010 հազար դրամով իրական արժեքով (2012թ.՝ 2,112,213 հազար դրամ) վաճառվել են երրորդ անձանց ռեպո համաձայնագրերով՝ 6 ամիսը չգերազանցող ժամանակահատվածներով: Դրանք վերադասակարգվել են որպես ռեպո համաձայնագրերով գրավադրված արժեթղթեր հաշվապահական հաշվեկշռում՝ առանձին տողում (Ծանոթ. 18):

14. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2013 սեպտեմբերի 30	2012 դեկտեմբերի 31
Կանխիկ դրամական միջոցներ	4,554	4,703
Բանկային հաշիվներ	35,801	121,961
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	40,355	126,664

2013թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ 28,512 հազար դրամ գումարով (80%) հաշիվները կենտրոնացված են 5 բանկերում (2012թ. 109,726 հազար դրամ (90%) կենտրոնացված 5 բանկերում):

15. Բաժնետիրական կապիտալ

2013թ.սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Ընկերության գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում է 2,536,260 հազ. դրամ: Համաձայն Ընկերության կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 4,124 սովորական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 615,000 դրամ անվանական արժեքով (2012թ.՝ 4,124 սովորական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 400,255 դրամ անվանական արժեքով):

2013թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Ընկերության բաժնետերերն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2013 սեպտեմբերի 30		2012 դեկտեմբերի 31	
	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում, %	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում, %
Լևոն Ալթունյան	634,065	25	412,663	25
«Ինվեստ-Պոլիս» ՓԲԸ	1,902,195	75	1,237,989	75
Ընդամենը	2,536,260	100		100

2013թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Ընկերության կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը իրավունք ունեն ստանալու շահաբաժին և մեկ ձայնի իրավունք Ընկերության տարեկան և ընդհանուր ժողովներում:

2013թ. Ընկերությունն ավելացրել է բաժնետիրական կապիտալը 885,608 հազար դրամ գումարով:

Ընկերության բաժնետիրական կապիտալի ավելացումը իրականացվել է կուտակված շահույթի հաշվին:

Բաշխման ենթակա Ընկերության պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են զլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր ֆինանսական ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Ընկերության կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 15 %-ի չափով: 2013թ առաջին կիսամյակում զլխավոր պահուստը ավելացվել է 5,704 հազար դրամով ընկերության կուտակված շահույթի հաշվին:

16. Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2013 սեպտեմբերի 30			2012 դեկտեմբերի 31		
	Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություն	Վերապահովագրական ակտիվներ	Չուտ պարտավորություններ	Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություն	Վերապահովագրական ակտիվներ	Չուտ պարտավորություններ
Չվաստակած ապահովագրական վճարներ	3,041,104	648,097	2,393,007	2,809,936	854,890	1,955,046
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	225,693	9,620	216,073	205,009	12,938	192,071

Ներկայացված պահանջներ	268,953	39,511	229,442	307,598	72,382	235,216
2013թ սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ / 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,535,750	697,228	2,838,522	3,322,543	940,210	2,382,333

Ծանոթագրության հաջորդ աղյուսակները ցույց են տալիս ապահովագրական պարտավորությունների և համապատասխան վերաապահովագրական ակտիվների գծով փոփոխությունները հաշվետու ժամանակաշրջանների համար.

Չվաստակած ապահովագրավճարներ

	Ապահովագրական պարտավորություններ	Վերաապահովագրական ակտիվներ	Զուտ պարտավորություններ
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	993,108	(279,320)	713,788
Ընթացիկ ժամանակաշրջանի ապահովագրավճարներ	9,238,142	(1,640,305)	7,597,837
Ընթացիկ ժամանակաշրջանում վաստակած ապահովագրավճարներ	(7,421,314)	1,064,735	(6,356,579)
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,809,936	(854,890)	1,955,046
Ընթացիկ ժամանակաշրջանի ապահովագրավճարներ	6,051,896	(623,615)	5,428,281
Ընթացիկ ժամանակաշրջանում վաստակած ապահովագրավճարներ	(5,820,728)	830,408	(4,990,320)
2013թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	3,041,104	(648,097)	2,393,007

Պահանջների պահուստ

	Ապահովագրական պարտավորություններ	Վերաապահովագրական ակտիվներ	Զուտ պարտավորություններ
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	109,439	(20,918)	88,521
Ներկայացված պահանջներ	347,316	(167,523)	179,793
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	456,755	(188,441)	268,314
ՆՉՊՊ և ՏՉՊՊ ընդհանուր փոփոխություն	3,628,675	(77,912)	3,550,763
Վճարված հատուցումներ	(3,572,824)	181,033	(3,391,791)
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	512,606	(85,320)	427,286
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	205,009	(12,938)	192,071
Ներկայացված պահանջներ	307,597	(72,382)	235,215
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	512,606	(85,320)	427,286
ՆՉՊՊ և ՏՉՊՊ ընդհանուր փոփոխություն	2,843,049	(58,614)	2,784,436
Վճարված հատուցումներ	(2,861,010)	94,803	(2,766,206)
2013թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	494,646	(49,130)	445,515
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	225,693	(9,620)	216,073
Ներկայացված պահանջներ	268,953	(39,511)	229,442
2013թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	494,646	(49,130)	445,515

17. Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր

Հազար ՀՀ դրամ	2013 սեպտեմբերի 30	2012 դեկտեմբերի 31
Ապահովագրողներին վճարվելիք գումարներ	22,557	55,258
Վերաապահովագրողներին վճարվելիք գումարներ	311,805	480,297
Գործակալներին, բրոքերներին և միջնորդներին վճարվելիք գումարներ	106,017	63,202
Ընդամենը ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	440,379	598,757

18. Բանկերից ստացված վարկեր

Հազար ՀՀ դրամ	2013 սեպտեմբերի 30	2012 դեկտեմբերի 31
Բանկերից ստացված վարկեր	201,089	197,572
Ընդամենը	200,156	197,572

Ստացված վարկերի ապահովման միջոց են հանդիսանում ԸՆԿերության շենքերը և բանկային ավանդը:

Հաշվետու ժամականաշրջանում ԸՆԿերությունը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ:

18. Հետզման պայմանով գրավադրված արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	2013	սեպտեմբերի 30	Ակտիվ 2012	Պարտավորություն 2012
	սեպտեմբերի 30		2013 սեպտեմբերի 30	
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ (ծանր. 13)		3,302,010	2,112,213	2,051,223
Ընդամենը		3,302,010	2,112,213	2,051,223

19. Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ

Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտները վերաբերում են ակտիվներին վերաբերող շնորհներին 15 758 հազար դրամ գումարով և հետաձգված վերապահովագրության պայմանագրերից ստացվելիք միջնորդավճարներին, որոնց շարժը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	38,713
Հետաձգված վերապահովագրության միջնորդավճարներ եկամուտի ճանաչում	151,124 (105,276)
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	84,561
Հետաձգված վերապահովագրության միջնորդավճարներ եկամուտի ճանաչում	104,180 (123,056)
2013թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	65,685

20. Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2013 սեպտեմբերի 30	2012 դեկտեմբերի 31
Վճարվելիք գումարներ	69,369	197,642
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	23,203	32,835
Ավտոապահովագրողների բյուրոյին վճարվելիք գումարներ	24,887	29,206
Այլ վճարվելիք գումարներ	12,127	24,905
Այլ պահուստներ	55,911	55,624
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	185,497	340,212

21. Ապահովագրավճարներ

2013

Հազար ՀՀ դրամ	Համախառն ապահովա- գրավճարներ	Փոփոխություն չվաստակած ապահովա- գրավճարների համախառն պահուստում	Համախառն ապահովա- գրավճարների զծով հասույթ	Վերապա- հովագրողներին փոխանցված ապահովագրա- վճարներ	Վերապա- հովագրողների մասը չվաստակած ապահովա- գրավճարների համախառն պահուստի փոփոխությունում	Փոխանցված վաստակած ապահովա- գրավճարներ	Ապահովա- գրավճար-ների զծով զուտ հասույթ
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	143,987	(10,649)	133,338	(16,888)	2,197	(14,691)	118,647
Առողջության ապահովագրություն	1,944,480	(126,115)	1,818,365	-	-	-	1,818,365
Ցանաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	295,905	36,784	332,689	(65,365)	(135)	(65,500)	267,189
Օդանավերի ապահովագրություն	38,000	(11,887)	26,113	(25,012)	7,736	(17,275)	8,838
Փոխադրվող զույքի (բեռների) ապահովագրություն	152,629	(20,686)	131,943	(95,411)	8,839	(86,571)	45,372
Հրդեհից, բնական աղետներից և զույքի հասցված այլ վնասներից ապահովագրություն	453,209	230,353	683,562	(300,755)	(192,821)	(493,575)	189,987
Ցանաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կանավոր ապահովագրություն	13,446	(429)	13,016	(10,212)	2,032	(8,180)	4,836
Օդանավերի (նաև՝ բեռնափոխադրող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	14,800	(5,061)	9,739	(8,494)	2,914	(5,580)	4,159
Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	81,697	28,715	110,412	(43,830)	(32,353)	(76,183)	34,228
Երաշխիքի տրամադրում	-	122	122	-	-	-	122
Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	44,096	(13,420)	30,676	(40,803)	12,063	(28,741)	1,935
Աջակցության ապահովագրություն	125,516	16,706	142,222	(1,047)	(17,265)	(18,312)	123,910
Ցանաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն	2,532,648	(355,601)	2,177,047	-	-	-	2,177,047
							-
Սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	5,840,413	(231,168)	5,609,245	(607,816)	(206,793)	(814,609)	4,794,636

Հազար ՀՀ դրամ	Համախառն ապահովա- գրավճարներ	Փոփոխություն չվաստակած ապահովա- գրավճարների համախառն պահուստում	Համախառն ապահովա- գրավճարների զծով հասույթ	Վերապա- հովագրողներին փոխանցված ապահովա- գրավճարներ	Վերաապահո- վագրողների մասը չվաստակած ապահովա- գրավճարների համախառն պահուստի փոփոխությունում	Փոխանցված վաստակած ապահովա- գրավճարներ	Ապահովա- գրավճար-ների զծով զուտ հասույթ
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	140,531	(12,915)	127,616	(12,847)	2,356	(10,490)	117,126
Առողջության ապահովագրություն	2,918,768	(1,550,736)	1,368,032	-	-	-	1,368,032
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	400,067	(34,849)	365,218	(84,844)	13,087	(71,757)	293,462
Օդանավերի ապահովագրություն	3,000	15,920	18,920	(2,529)	(9,805)	(12,333)	6,587
Փոխադրվող զույքի (բեռների) ապահովագրություն	141,684	(24,162)	117,522	(82,275)	11,995	(70,279)	47,243
Հրդեհից, բնական աղետներից և զույքին հասցված այլ վնասներից ապահովագրություն	983,833	(364,637)	619,196	(781,514)	319,614	(461,900)	157,296
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կանավոր ապահովագրություն	16,928	(485)	16,443	(7,875)	(67)	(7,942)	8,501
Օդանավերի (նաև բեռնափոխադրող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	-	2,803	2,803	-	(1,487)	(1,487)	1,316
Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	96,256	(3,934)	92,323	(58,537)	(5,822)	(64,358)	27,965
Երաշխիքի տրամադրում	-	157	157	-	-	-	157
Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	26,449	(4,832)	21,617	(24,823)	4,505	(20,318)	1,299
Աջակցության ապահովագրություն	138,647	(5,548)	133,099	(15,304)	138	(15,166)	117,933
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն	2,702,093	(600,344)	2,101,749	-	-	-	2,101,749
Սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	7,568,257	(2,583,562)	4,984,695	(1,070,546)	334,516	(736,030)	4,248,665

22. Վերապահովագրության միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ

2013 սեպտեմբերի 30

2012 սեպտեմբերի 30

Հազար ՀՀ դրամ	Վերապահ- ովագրության միջնորդավճար	Վերապահ- ովագրության միջնորդա- վճարների վերադարձ դադարեցումների գծով	Զուտ վերապա- հովագրության միջնորդավճար	Վերապահ- ովագրության միջնորդավճար	Վերապահ- ովագրության միջնորդա- վճարների վերադարձ դադարեցումների գծով	Զուտ վերապա- հովագրության միջնորդավճար
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	2,537	(46)	2,491	1,946	(120)	1,826
Աջակցության ապահովագրություն	313		313	1		1
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	17,606	(1,233)	16,373	14,858	(3,635)	11,223
Փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն	15,255	(4)	15,251	8,477	(15)	8,462
Հրդեհից, բնական աղետներից և գույքին հասցված այլ վնասներից ապահովագրություն	74,660	(2,829)	71,831	34,206	(1,279)	32,927
Գույքին հասցված այլ վնասներից ապահովագրություն	-		-	-		-
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կանավոր ապահովագրություն	2,095	(43)	2,052	1,899	(113)	1,786
Օդանավերի (նաև բեռնափոխադրող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	-		-	-		-
Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	7,003	-	7,003	4,893	(105)	4,788
Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	3,587		3,587	1,523		1,523
Ընդամենը	123,056	(4,155)	118,901	67,803	(5,267)	62,536

23. Ներդրումային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	2013 սեպտեմբերի 30	2012 սեպտեմբերի 30
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջներից տոկոսային եկամուտ	119,948	130,429
Վաճառքի համար նատչելի արժեթղթերից տոկոսային եկամուտ	340,974	292,005
Շահաբաժիններից եկամուտ	-	-
Այլ ներդրումային եկամուտ	-	10,211
Ընդամենը ներդրումային եկամուտ	460,922	432,645

24. Ապահովագրական հատուցումներ

2013 սեպտեմբերի 30

Հազար ՀՀ դրամ	Դժբախտ պատահարներ	Առողջություն	Ցամաքային տրանսպորտ	Փոխադրվող զույք (բեռներ)	Հրդեհ և բնական աղետներ	Ցամաքային տրանսպորտի օգտագործումից բխող պատասխանատվություն	Ընդհանուր պատասխանատվություն	Ֆինանսական վնասների	Աջակցություն	ԱՊՊԱ	Ընդամենը
Ընթացիկ տարվա հատուցումներ	(13,570)	(932,075)	(179,140)	(1,968)	(34,835)	0	(185)	(19,016)	(13,152)	(1,672,968)	(2,866,909)
Փոփոխություն տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում	(324)	(20,761)	5,487	(0)	1,512	16	32	(10)	3,037	(9,672)	(20,684)
Փոփոխություն ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում	1,231	(4,022)	20,855	182	(6,032)	-	(100)	18,815	12,874	(5,156)	38,645
Ապահովագրական հատուցումներ	(12,663)	(956,857)	(152,799)	(1,787)	(39,356)	16	(253)	(211)	2,759	(1,687,796)	(2,848,948)
Ընթացիկ տարվա հատուցումներում վերապահովագրողի մաս	-	-	46,393	1,771	26,985	-	94	19,016	544	-	94,803
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում վերապահովագրողի մասի փոփոխություն	-	-	(1,705)	6	(1,804)	(8)	(24)	10	207	-	(3,318)
Ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում վերապահովագրողի մասի փոփոխություն	-	-	(19,606)	(76)	5,624	-	-	(18,815)	-	-	(32,872)
Ապահովագրական հատուցումներում վերապահովագրողի մաս	-	-	25,083	1,702	30,805	(8)	71	211	751	-	58,614
Զուտ ապահովագրական հատուցումներ	(12,663)	(956,857)	(127,716)	(85)	(8,551)	8	(183)	-	3,510	(1,687,796)	(2,790,334)

2012 սեպտեմբերի 30

Հազար ՀՀ դրամ	Դժբախտ պատահարներ	Առողջություն	Ցամաքային տրանսպորտ	Փոխադրվող զույք (բեռներ)	Հրդեհ և բնական աղետներ	Ցամաքային տրանսպորտի օգտագործումից բխող պատասխանատվություն	Ընդհանուր պատասխանատվություն	Ֆինանսական վնասների	Աջակցություն	ԱՊՊԱ	Ընդամենը
Ընթացիկ տարվա հատուցումներ	10,614	520,883	268,019	1,738	71,108	311	916	-	23,335	1,484,730	2,381,654
Փոփոխություն տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում	952	16,691	6,066	(598)	(4,641)	(188)	(1,496)	(57)	29	44,667	61,426
Փոփոխություն ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում	1,104	15,498	108	(12,744)	(86,903)	-	-	-	(5,835)	50,264	(38,508)
Ապահովագրական հատուցումներ	12,670	553,072	274,194	(11,604)	(20,436)	123	(580)	(57)	17,529	1,579,660	2,404,573
Ընթացիկ տարվա հատուցումներում վերապահովագրողի մաս	-	-	60,603	1,614	68,878	163	584	-	294	-	132,137
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում վերապահովագրողի մասի փոփոխություն	-	-	(560)	(546)	(3,920)	(116)	29	-	(2,734)	-	(7,848)
Ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում վերապահովագրողի մասի փոփոխություն	-	-	9,387	(11,722)	(80,348)	-	-	-	(201)	-	(82,884)
Ապահովագրական հատուցումներում վերապահովագրողի մաս	-	-	69,430	(10,654)	(15,390)	47	613	-	(2,641)	-	41,405
Զուտ ապահովագրական հատուցումներ	12,670	553,072	204,763	(949)	(5,046)	76	(1,192)	(57)	20,170	1,579,660	2,363,168

25. Ձեռքբերման ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2013 սեպտեմբերի 30	2012 սեպտեմբերի 30
Միջնորդավճարներ գործակալներին		
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	32,357	34,555
Ստորջրության ապահովագրություն	299,025	99,720
Ցանաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	60,967	46,028
Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	99,031	41,068
Աջակցության ապահովագրություն	42,426	39,433
ԱՊՊԱ	309,387	250,786
Այլ	45,608	259,615
	888,801	771,205
Միջնորդավճարներ բրոքերներին		
Ցանաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	10,610	9,367
Փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն	6,672	6,811
Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	33,718	18,501
Ցանաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կամավոր ապահովագրություն	1,397	1,440
Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	4,186	3,383
Այլ	2,030	1,291
	58,613	40,793
Բժշկական ստուգման և այլ ձեռքբերման ծախսեր	33,005	50,682
Ընդամենը ձեռքբերման ծախսեր	980,418	862,680

26. Ֆինանսական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2013 սեպտեմբերի 30	2012 սեպտեմբերի 30
Տոկոսային ծախսեր ռեպո համաձայնագրերով վարկերից	217,725	199,868
Տոկոսային ծախսեր բանկերից ստացված վարկերից	11,393	9,657
Շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով տրամադրված վարկերի զեղչումից ֆինանսական ծախսեր	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ծախսեր	229,118	209,525

27. Այլ ակտիվների և դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2013 սեպտեմբերի 30	2012 սեպտեմբերի 30
Այլ ակտիվներ (ծանոթ. 8, 11)	(145)	6,483
Ապրիավագրության գծով դեբիտորական պարտքեր (ծանոթ. 10)	27,740	38,896
Այլ անձանց տրամադրված փոխառություններ (ծանոթ. 11)	415	-
Այլ ակտիվների և դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման ծախս	28,009	45,379

28. Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2013 սեպտեմբերի 30	2012 սեպտեմբերի 30
Աշխատավարձ և այլ վճարներ	646,852	560,230
Սոցիալական ապահովագրության վճարներ		53,023
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	646,852	613,253

29. Այլ գործառնական և վարչական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2013 սեպտեմբերի 30	2012 սեպտեմբերի 30
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների պահպանման ծախսեր	35,063	32,233
Գովազդի ծախսեր	50,850	71,979
Գործուղման ծախսեր	7,043	11,762
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	33,136	35,081

Վարձակալության գծով ծախսեր	104,547	88,213
Հարկեր, (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	16,460	10,051
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	55,207	34,023
Անվտանգության գծով ծախսեր	3,483	-
Ներկայացուցչական ծախսեր	2,183	2,347
Բանկային ծախսեր	2,967	26,614
Գրասենյակային ծախսեր	37,649	43,395
Տույժեր ու տուգանքներ	2,625	2,655
Հիմնական միջոցների վաճառքից ծախս	0	0
Անդամավճարներ	3,200	2,800
Վճարներ Հայաստանի Ավտոապագովագրողների Բյուրոյին	81,015	65,922
Անհատույց տրված ակտիվներ	10,037	66,099
Այլ ծախսեր	24,503	10,759
Ընդամենը այլ գործառնական և վարչական ծախսեր	469,966	503,933

30. Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2013 սեպտեմբերի 30	2012 սեպտեմբերի 30
Ընթացիկ հարկ	41,066	-
Հետաձգված հարկ	5,894	615
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	46,960	615

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույթաչափը կազմում է 20% (2011թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույթաչափը կիրառելով:

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ	2012	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված	2013 սեպտեմբերի 30
Այլ պարտավորություններ	11,120	62	-	11,182
Ապահովագրական պարտավորություններ	-	-	-	-
Վարձակալված հիմնական միջոցներում կապիտալ ներդրումներ	2,503	(279)	-	2,224
Այլ անձանց տրամադրված փոխառություններ	-	-	-	-
Կուտակված հարկային վնաս	7,000	(7,000)	-	-
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	20,623	(7,217)	-	13,406
Հիմնական միջոցներ	(8,553)	-	-	(8,553)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	(23,823)	-	3,196	(20,627)
Այլ ակտիվներ	(436)	(325)	-	(761)
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	(3,345)	(1,381)	-	(4,726)
Պարտավորություններ ֆինանսական հաստատություններին	(3,369)	907	-	(2,462)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(244)	172	-	(72)
Այլ ապահովագրական պահուստներ	(46,221)	-	-	(46,221)
Այլ պահուստներ	(1,950)	1,950	-	-
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(87,941)	1,323	3,196	(83,422)
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(67,318)	(5,894)	3,196	(70,015)

31. Արտահաշվեկշռային հաշիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	2013 սեպտեմբերի 30	2012 դեկտեմբերի 31
ՀՀ պետական արժեթղթեր	3,302,010	2,112,213
Դրամական միջոցներ	40,494	117,257
Անշարժ գույք և այլ հիմնական միջոցներ	-	772,737
Գործառնական վարձակալությամբ օգտագործվող շենքեր	109,420	110,153
Գործառնական վարձակալությամբ օգտագործվող փոխադրամիջոցներ և այլ հիմնական միջոցներ	3,600	3,600

Ստացված երաշխիքներ	1,050	13,069
Այլ պայմանական պարտավորություններ	-	975,000
Ապահովագրության պայմանագրերի գծով ապահովագրական գումարներ	2,204,650,759	2,326,959,700
Վերապահովագրության պայմանագրերի գծով վերապահովագրական գումարներ	874,242,844	939,148,535
Այլ արտահաշվեկշռային հոդվածներ	90,117	83,574
Ընդամենը	3,082,440,294	3,270,295,838

"Ինվեստ պոլիս" ՍՊԸ ուղղակի նշանակալից մասնակից անձի փոխկապակցված անձինք՝

1. Տատյանա Յուրենա Կայգարոդովա
2. Ինգոսստրախ Ապահովագրական ԲԲԸ
3. Ստրախովայա կոմպանիա "Ինգոսստրախ-Ս" ՍՊԸ
4. ԷՄԷՍԿ Բժշկական Ապահովագրական ԲԲԸ
5. Կլինիկա ԼՄՍ ՍՊԸ
6. ՏԻՍ Ասսիստանս ՍՊԸ
7. Ստրախովայա կոմպանիա "Ինգոսստրախ-Ժիզն" ՍՊԸ
8. Ինգոսստրախ-ՄեդՑենտր ՓԲԸ
9. Ինգոսստրախ-ինվեստիցիի Կառավարող ընկերություն ԲԲԸ
10. Չրեզվիչայնայա ստրախովայա կոմպանիա ԲԲԸ
11. ԲելՊոլիս-Ինվեստ ՍՊԸ
12. Ակցիոներնայա ստրախովայա կոմպանիա "ԻՆԳՈ Ուկրաինա" ՓԲԸ
13. ԻՆԳՈ Արմենիա Ապահովագրական ՓԲԸ
14. Գարանտ Ապահովագրական բաժնետիրական ընկերություն
15. "ԿԻՐԳԻՋԻՆՍՏՏԱԽ" Ապահովագրական դրոգա-ռուսական համատեղ ՓԲԸ արտասահմանյան ապահովագրության գծով
16. Ինժեներնի Կոնսալտինգովի Ցենտր Պրոմտեխսգաշիտե ՍՊԸ

"Ինգոսստրախ" ԲԲԸ անուղղակի նշանակալից անձի փոխկապակցված անձինք՝

1. Օլեգ Սամուելովիչ Վիխանսկի
2. Սերգեյ Ալեքսանդրովիչ Պրոտոկլիտով
3. Ալեքսանդր Վալերևիչ Գրիգորև
4. Իրինա Ռադամիրովա Գարինա
5. Սվետլանա Վլադիմիրովնա Վորոպանևա
6. Վյաչեսլավ Իվանովիչ Չերբակով
7. Բորիս Գրիգորևիչ Ֆեոդորով
8. Սերգեյ Ալեքսանդրովիչ Պրոտոկլիտով
9. Օլգա Նիկոլաննա Զինովևա
10. Ալեքսանդր Պավլովիչ Դոկո
11. Միխայիլ Վյաչեսլավովիչ Կուչին
12. Բգոր Սերգեևիչ Յամով
13. Կոնստանտին Բորիսովիչ Սոկոլով
14. Ալեքսեյ Անատոլևիչ Սոկոլով
15. Նիկոլայ Վլադիմիրովիչ Գալուշին
16. "ՍՈՖԱԳ" Ապահովագրական բաժնետիրական ընկերություն
17. "ԻնգոՆորդ" Ապահովագրական բաժնետիրական ընկերություն
18. "Կիրգիզինստրախ" Ապահովագրական ՓԲԸ
19. "ԲելԻնգոստրախ" Ապահովագրական ՓԲԸ
20. "Նուրէլես" դրոգա-ռուսական համատեղ ՍՊԸ
21. "Ինվեստ-Պոլիս" ՍՊԸ
22. Ակցիոներնայա ստրախովայա կոմպանիա "ԻՆԳՈ Ուկրաինա Ժիզն" ՓԲԸ

Լևոն Ալթունյան ֆիզիկական անձ ուղղակի նշանակալից մասնակցի փոխկապակցված անձինք՝

1. Նատալյա Ալթունյան
2. Նորայր Ալթունյան
3. Մերի Ալթունյան
4. Մարիա Ալթունյան
6. Դիանա Սյդինյան

Ապահովագրական ընկերության գործադիր տնօրեն՝ **Լևոն Ալթունյան**
Գլխավոր հաշվապահ՝ **Ալվինա Բալբաբյան**